

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Пономаренко Юрій	ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	198
Попова Діана	ПІДПРИЄМНИЦТВО У ВОЄННИЙ ЧАС: АДАПТАЦІЯ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ	202
Рибак Андрій	ПРЕЗУМПЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ У ПРАКТИЦІ ЄСПЛ ЩОДО ЗНИКНЕНЬ, НЕЗАКОННИХ ЗАТРИМАНЬ ТА СМЕРТЕЙ У ЗОНІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	205
Рожко Ілона Герасимович В.	АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИ УТИЛІЗАЦІЇ РОСЛИННИХ РЕШТОК У КОНТЕКСТІ ДОТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	209
Сафонов Олександр	ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ В СФЕРІ АПК	212
Слободяник Тетяна, Шевченко Захар	РОЛЬ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	214
Старченко Анастасія Кириченко Сергій	ВНУТРІШНІЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ФІНАНСУВАННЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	217
Тимирязнова Марія	ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ЗМІНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	221
Ткаченко Катерина, Бобокал Олена	РОЛЬ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	224
Товпига Карина Ковбан Андрій	РЕКВІЗИЦІЯ ТА КОНФІСКАЦІЯ ЯК ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	227
Тритяк Марія Шевчук Вікторія	ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	230
Чайка Тетяна	ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ І ПРОБЛЕМИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ДЛЯ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	232
Чалик Вадим, Чернишева Софія	СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ВИКЛИКІВ	236
Чемерисов Олександр	ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ДЕСТРУКТОРІВ ІНВЕСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	239
Чернишева Софія	КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ОБМЕЖЕННЯ	243
Фролов Михайло, Чернишева Софія	НОТАРІУС ЯК СУБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ: ОБОВ'ЯЗКИ ТА РИЗИКИ	246
Яголковська Єлизавета Шевчук Вікторія	НЕДІЙСНІСТЬ ПРАВОЧИНІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ: ПІДСТАВИ, ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ТА СУДОВА ПРАКТИКА	250
Korohodova Olena Chernenko Natalya Hlushchenko Yaroslava	COMMUNITY RESILIENCE IN CRISIS AND MIGRATION CHALLENGES: INTEGRATING INTERNATIONAL TRANSFORMATIONAL DIMENSIONS	252

Пономаренко Ю. В.,
студент 4 курсу факультету економіки, менеджменту та психології,
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
Державного торговельно-економічного університету
Науковий керівник: **Приліпко С. М.,**
доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
м. Київ, Україна

ІНСТРУМЕНТИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У сучасних умовах післявоєнної відбудови України публічно-приватне партнерство (далі - ППП) набуває стратегічного значення як інструмент концентрації публічних і приватних ресурсів для відновлення критичної інфраструктури, житлового фонду та об'єктів соціальної сфери. За обмежених фінансових можливостей держави ППП дозволяє залучати інвестиції, управлінську експертизу та інноваційні підходи приватного сектору, що об'єктивно зумовлює підвищені вимоги до прозорості, підзвітності та суспільного контролю за реалізацією таких проєктів. Закон «Про публічно-приватне партнерство» № 4510 спрямований на суттєве посилення вимог до прозорості процедур, аналізу ефективності та оприлюднення інформації, що створює необхідні нормативні передумови для розвитку інструментів громадського контролю за реалізацією відповідних проєктів [3].

Наукові дослідження доводять, що без інституційно оформленого громадського контролю ППП-проєкти супроводжуються ризиками неефективного використання ресурсів, асиметрії інформації та зниження суспільної довіри. С. М. Приліпко підкреслює, що розвиток територій на основі ППП має ґрунтуватися на принципах сталості, відкритості та залучення громадян до оцінювання результатів. У цьому контексті громадський контроль виступає системоутворюючим елементом, що узгоджує інтереси держави, бізнесу й громад та доповнює державний контроль. Водночас він відрізняється від державного нагляду, оскільки не має владних повноважень, а виконує функцію незалежного індикатора публічного інтересу через суспільну оцінку та сигналізацію про відхилення. [2, с. 86-94; 7, с. 794-802].

Одним із базових інструментів громадського контролю у сфері ППП є доступ до публічної інформації та відкритих даних. Законодавство передбачає обов'язкове оприлюднення інформації про ініціювання проєктів, їх

ефективність, умови договорів і хід виконання, що забезпечує можливості для незалежного моніторингу. Відкритість даних сприяє зменшенню асиметрії інформації, мінімізації корупційних ризиків і відповідає міжнародним стандартам сталого розвитку. [2, с. 86-94; 3; 5, с. 86-92].

Вагомим інструментом громадського контролю є публічні консультації та громадські обговорення, які проводяться на етапах підготовки, ухвалення рішень і реалізації PPP-проектів. Як зазначають С. М. Приліпко, Н. В. Васильєва та О. П. Бойко, ефективна комунікативна стратегія територіальної громади забезпечує реальне залучення громадян до формування управлінських рішень, сприяє врахуванню локальних потреб і підвищує соціальну легітимність партнерських проектів [6, с. 60-74].

Окрему групу інструментів громадського контролю становлять інституційні механізми участі громадськості - громадські ради, консультативно-дорадчі органи, а також незалежні експерти й профільні організації. Вони забезпечують фаховий аналіз фінансових моделей, строків виконання та відповідності проектів соціально-економічним цілям. Водночас їх діяльність часто має формальний характер, що потребує посилення ролі громадськості та чіткої регламентації врахування результатів контролю. [2, с. 86-94; 1, с. 22-31].

Суттєвого значення в сучасних умовах набувають цифрові інструменти громадського контролю. Нормативним підґрунтям для їх запровадження стала постанова Кабінету Міністрів України № 527, якою визначено обов'язковість внесення всіх проектів відновлення, зокрема таких, що реалізуються із застосуванням механізмів публічно-приватного партнерства, до цифрової екосистеми DREAM. Використання платформ відкритих даних, електронних систем управління проектами та цифрових реєстрів створює можливості для безперервного моніторингу реалізації PPP, своєчасного виявлення відхилень від запланованих показників і підвищення прозорості використання публічних ресурсів. Вказана постанова передбачає багаторівневу систему оцінювання проектів, що включає як первинну оцінку на рівні територіальних громад або відповідних органів місцевого самоврядування, так і державне оцінювання. Це суттєво посилює прозорість, підзвітність та можливості громадського моніторингу на всіх етапах реалізації PPP-проектів, створюючи необхідні інституційні умови для синергії громадського й державного контролю [3; 6].

Додатковим, опосередкованим механізмом залучення громадян до контролю за реалізацією PPP може виступати бюджет участі. Хоча він не є класичним інструментом контролю за виконанням договірних зобов'язань, бюджет участі створює інституційні умови для впливу мешканців на визначення

пріоритетів фінансування та оцінювання соціальної значущості проєктів, що посилює загальну підзвітність органів публічної влади [3; 4, с. 86-92; 6, с. 60-74].

Особливої актуальності громадський контроль набуває у сферах цивільного захисту, безпеки та критичної інфраструктури, де помилки мають високий суспільний ризик. Реалізація ППП тут потребує поєднання правових, організаційних і інформаційних механізмів, що забезпечують баланс між оперативністю рішень і дотриманням публічних інтересів. [3; 4 с. 86-94].

В умовах післявоєнної відбудови України значення громадського контролю за реалізацією ППП істотно зростає. Ефективність партнерства безпосередньо залежить від рівня прозорості та довіри суспільства, що досягається через інституціоналізовані інструменти моніторингу. Оскільки територіальна громада є безпосереднім бенефіціаром та споживачем послуг, саме місцевий рівень є найбільш продуктивним майданчиком для розгортання контрольних процедур, де громадяни особисто зацікавлені у результативності кожної інвестованої гривні [2, с. 86-94; 1, с. 22-31].

Ефективність функціонування громадського контролю у сфері публічно-приватного партнерства досягається не ізольованим застосуванням окремих засобів, а їх системним і синергічним поєднанням. Доцільно впроваджувати комплексну систему індикаторів моніторингу, що дозволить об'єктивно оцінювати рівень прозорості та результативності реалізації проєктів. Серед таких індикаторів мають бути: рівень деталізації та актуальності даних у екосистемі DREAM, регулярність звітування приватного партнера, кількість проведених публічних консультацій, ступінь врахування пропозицій громадських рад та якість незалежної експертизи фінансових моделей. Запровадження такого системного підходу дозволить органам публічної влади та місцевого самоврядування ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення, мінімізувати корупційні ризики та забезпечити підзвітність кожного етапу відновлення інфраструктури. Перспективним напрямом є впровадження «індексу суспільної підзвітності» проєктів ППП, що дозволить комплексно визначати рівень залученості громади та ефективність використання залучених інвестицій. Це стане ключовим інструментом для підвищення довіри інвесторів та визначення пріоритетних напрямів публічних інвестицій у процесі післявоєнної відбудови [1, с. 22-31; 2, с. 86-94].

Таким чином, розбудова дієвої системи громадського контролю за реалізацією проєктів публічно-приватного партнерства є стратегічним завданням для забезпечення сталого розвитку України. Його реалізація потребує цілісного підходу, що інтегрує нормативні, інституційні, організаційні, цифрові та соціальні аспекти управління. Важливо, щоб сучасна модель ППП не лише

декларувала принципи відкритості, а й створювала практичні механізми їх утілення через стандартизацію вимог до моніторингу, фінансові стимули для прозорих громад, навчання фахівців та розвиток цифрових інструментів зворотного зв'язку. Тільки за умови переходу від формального нагляду до реального партнерства, де територіальна громада виступає активним суб'єктом контролю, публічно-приватна взаємодія зможе стати надійним фундаментом для відновлення територій. Сформована на засадах довіри та взаємної відповідальності держави, бізнесу і суспільства, така модель забезпечить довгострокову стабільність та легітимність публічної політики відновлення.

Література

1. Бондар Н. М., Сукманюк В. М. Детермінанти успішності інвестицій інфраструктурних проєктів на засадах публічно-приватного партнерства в транспортній сфері. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2025. Вип. 46. С. 22–31. DOI: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1751/1532>.
2. Венгер В. В., Кушніренко О. М. Формування моделі публічно-приватного партнерства як основи інвестиційної політики України. Економічний вісник Донбасу. 2025. № 1 (79). С. 86–94. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1\(79\)-86-94](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1(79)-86-94).
3. Постанова Кабінету Міністрів України № 527 «Деякі питання реалізації проєктів відновлення з використанням цифрової екосистеми DREAM» від 28 лютого 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-п#Text>.
4. Приліпко С. М., Васильєва Н. В., Бойко О. П. Комунікативна стратегія територіальної громади як інструмент залучення громадян до місцевих процесів: компетентнісний і гендерний підходи. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 3. С. 86–92. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.12>.
5. Про публічно-приватне партнерство: Закон України від 01.12.2024 № 4510-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4510-20#Text> (дата звернення: 02.02.2026).
6. Стародубова О. А., Грикун М. М. Громадський контроль у сфері публічного адміністрування. Dictum Factum. 2025. № 2 (18). С. 60–74. DOI: <https://doi.org/10.32703/2663-6352/2025-2-18-60-74>.
7. Petrunenko I., Vasylieva N., Prylipko S. [et al.]. Features of public-private partnership as an economic and legal tool for sustainable development. WSEAS Transactions on Business and Economics. 2021. Vol. 18. P. 794–802. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2021.18.75>.

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції